

Muamele Vergisi Kanununun 9 ve 89 ncu maddelerine birer fıkra eklenmesine dair kanun tasarısı ve Gümrük ve Tekel, Maliye ve Bütçe komisyonları raporları (1/200)

T. C.

Başbakanlık

Muamelât Genel Müdürlüğü

Tetkik Müdürlüğü

Sayı : 71-1996, 6/1868

8 . VI . 1951

Büyük Millet Meclisi Yüksek Başkanlığına

Muamele Vergisi Kanununun 9 ve 89 ncu maddelerine birer fıkra eklenmesi hakkında Gümrük ve Tekel Bakanlığınca hazırlanan ve Bakanlar Kurulunca 1 . VI . 1951 tarihinde Yüksek Meclise sunulması kararlaştırılan kanun tasarısının gerekçesiyle birlikte sunulduğunu saygılarımla arz ederim.

Başbakan
A. Menderes

GEREKÇE

Kibritin tekelden çıkarılmasına ve İstihlâk Vergisine tâbi tutulmasına dair olarak hazırlanan diğer bir kanun tasarısı ile, bu maddeyi Devlet tekeli altına almış bulunan 2 Haziran 1929 tarihli ve 1503 sayılı Kanun kaldırılarak kibritin imal, ithal ve satışının serbest bırakılması teklif olunmuştur.

Kibritten alınan Millî Savunma Vergisinin kaldırılarak yerine gerek imal, gerek ithal sırasında İstihlâk Vergisi alınması, hususu sözü geçen kanun tasarısı ile teklif edilmiş ve dahilî imalâtın ithal mallarına karşı gerekli himayesi de, 1499 sayılı Gümrük Tarifesi Kanununa bağlı Giriş Genel Tarifesinin 647 nci maddesinin değiştirilmesi hakkında ayrıca hazırlanmış olan kanun tasarısıyla derpiş edilmiştir.

Bugünkü satış miktarlarına göre kibritten temin edilen Hazine gelirinin İstihlâk ve Gümrük vergileri ve kısmen de hususi teşebbüs kârından cıbayet edilecek Gelir Vergisi suretiyle karşılanması da sağlanmış olduğundan kibritten artık gerek imal ve gerek ithal sırasında ayrıca Muamele Vergisi alınmasına lüzum kalmamıştır.

Esasen 3843 sayılı Muamele Vergisi Kanunu, İstihlâk Vergisine tâbi tutulmuş bulunan maddeleri, İstihlâk Vergisinden mahiyeti itibarıyla bir Muamele Vergisi bulunmasından dolayı, mükerrer vergi alınmasının önüne geçilmesi bakımından Muamele Vergisinden istisna etmiştir. Şeker, glikoz, elektrik, havagazı, bu sebeple Muamele Vergisinden muaf tutulmuştur.

Tekelden çıkarılmakta olan kibrit için de durum aynı olduğundan İstihlâk Vergisine tâbi tutulacak olan bu maddenin, İstihlâk Vergisine tâbi diğer maddeler gibi, Muamele Vergisinden istisnası icabetmekte ve ilişik kanun tasarısı bu maksatla hazırlanmış bulunmaktadır.

Gümrük ve Tekel Komisyonu raporu

T. B. M. M.
Gümrük ve Tekel Komisyonu
Esas No. 1/200
Karar No. 21

22 . VI . 1951

Yüksek Başkanlığa

Muamele Vergisi Kanununun 9 ve 89 neu maddelerine birer fıkra eklenmesi hakkındaki kanun tasarısı 11 . VI . 1951 gününde komisyonumuza havale olunmakla komisyonumuzun 13 . VI . 1951 günlü toplantısında ilgili Bakanlık Temsilcilerinin huzuriyle görüşülüp oylarıldı.

Tasarının aynen kabulüne karar verildi.

Havalesi gereğince Maliye Komisyonuna tevdi buyurulmak üzere yüksek başkanlığa sunuldu.

Gümrük ve Tekel Ko. Başkanı	Sözcü
Kocaeli	Trabzon
M. Kavalcıoğlu	M. Goloğlu
Kâtip	
Samsun	Konya
İsmail Işın	A. F. Ağaoğlu
İmzada bulunamadı.	
Samsun	Samsun
H. F. Ustaoğlu	H. Uzer
Tokad	Yozgad
T. Koral	H. Üçöz

Maliye Komisyonu raporu

T. B. M. M.
Maliye Komisyonu
Esas No. 1/200
Karar No. 93

6 . VIII . 1951

Yüksek Başkanlığa

Muamele Vergisi Kanununun 9 ve 89 neu maddelerine birer fıkra eklenmesine dair kanun tasarısı Maliye, Gümrük ve Tekel bakanlıkları temsilcileri hazır buldukları halde incelendi.

Daha evvel, kibritin Tekel'den çıkarılmasına ve İstihlâk Vergisine tâbi tutulmasına dair kanun tasarısı, komisyonumuz ekseriyetince reddedildiğinden adı geçen tasarı ile ilgili bulunan bu tasarının da reddine ekseriyetle karar verilmiştir.

Havalesi gereğince Bütçe Komisyonuna tevdi buyurulmak üzere Yüksek Başkanlığa sunulur.

Maliye Komisyonu Başkanı	Sözcü
Rize	Giresun
(Muhalifim)	H. Erkmén
İ. Akçal	
Diyarbakır	Konya
(Muhalifim)	(Muhalifim)
M. R. Bucak	U. N. Yiğiter
	Malatya
	E. Doğan

Niğde
N. BilgeSamsun
Ş. UluçaySeyhan
(Muhafifim)
Z. AkçalSiird
M. D. SüalpYozgad
F. NizamoğluZonguldak
(Muhafifim)
R. Sivişoğlu

Bütçe Komisyonu raporu

T. B. M. M.

Bütçe Komisyonu

Esas No. 1/200

Karar No. 10

18. XII. 1951

Yüksek Başkanlığa

Muamele Vergisi Kanununun 9 ve 89 ncu maddelerine birer fıkra eklenmesi hakkında Gümrük ve Tekel Bakanlığınca hazırlanan ve Bakanlar Kurulunca Yüksek Meclise arzı kararlaştırılıp Başbakanlığın 8. VI. 1951 tarihli ve 6/1868 sayılı tezkeresiyle sunulan kanun tasarısı, Gümrük ve Tekel ve Maliye komisyonları raporlarıyla birlikte komisyonumuza havale olunmakla Gümrük ve Tekel Bakanı Balıkesir Milletvekili Sıtkı Yırcalı ve Maliye Bakanlığı temsilcisi hazır oldukları halde incelenip görüldü.

Kibritin Tekelden çıkarılması ve İstihlak Vergisine tâbi tutulmasına dair olup evvelce komisyonumuzca kabul edilen kanun tasarısını tamamlayıcı mahiyette olarak Hükümetçe sevkedilmiş bulunan bu tasarımı komisyonumuz, gerekçesinde yazılı sebepleri yerinde görerek, Hükümetin teklifi veçhile aynen kabul etmiştir.

Kamutayın onayına arzedilmek üzere Yüksek Başkanlığa sunulur.

Başkan
İstanbul
E. AdakanBaşkan V.
Burdur
F. ÇelikbaşSözcü
Çanakakle
E. Kalafat
Afyon K.
A. Veziroğlu
Aydın
E. Menderes
Bolu
M. Güçbilmez
Bursa
K. Yılmaz
Eskişehir
A. Potuoğlu
Giresun
M. Şener
İstanbul
A. H. Başar
İzmir
B. Bilgin
Kırklareli
Ş. Bakay
Konya
M. A. ÜlgenKâtip
Sivas
H. İmre
Antalya
A. Sarıoğlu
Bilecik
Y. Üresin
Bolu
İ. Gülez
Çanakakle
K. Akmanlar
Giresun
H. Erkmén
Gümüşane
K. Yörükoğlu
İstanbul
S. Oran
Kastamonu
H. Türe
Konya
R. Birand
Ordu
R. AksoyUrfa
Dr. F. Ergin

HÜKÜMETİN TEKLİFİ

Muamele Vergisi Kanununun 9 ve 89 ncu maddelerine birer fıkra eklenmesine dair kanun tasarısı

MADDE 1. — 28.V.1940 tarihli ve 3843 sayılı Kanunun 9 ncu maddesine aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

29. Her türlü kibrit.

MADDE 2. — Aynı kanunun 89 ncu maddesinin 6 nci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

6. 9 ncu maddenin 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 20, 21 ve 29 ncu numaralarında yazılı maddeler.

MADDE 3. — Bu kanun yayımı tarihinden üç ay sonra yürürlüğe girer.

MADDE 4. — Bu kanunu Bakanlar Kurulu yürütür.

Başbakan
A. Menderes

Devlet Bakanı
Başbakan Yardımcısı
S. Ağaoğlu

Devlet Bakanı

Millî Savunma Bakanı
H. Köymen

Dışişleri Bakanı
F. Köprülü

Millî Eğitim Bakanı
T. İleri

İsko. ve Ticaret Bakanı
Muhlis Ete

G. ve Tekel Bakanı
R. S. Burçak

Ulaştırma Bakanı
S. Kurtbek

İşletmeler Bakanı
Hakkı Gedik

Adalet Bakanı
R. Nasuhioğlu

İçişleri Bakanı
H. Özyörük

Maliye Bakanı
H. Polatkan

Bayındırlık Bakanı
K. Zeytinoğlu

Sa. ve Sos. Y. Bakanı
Dr. E. H. Üstündağ

Tarım Bakanı

Çalışma Bakanı
N. Özsan

